

Václavky neboli kolopénky

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Málokterá houba vzbuzuje tolik nadšení u vášnivých houbařů a na druhé straně tolik nenávisti u lesníků jako václavka smrková. Na Valašsku se jí lidově říkávalo „kolopénka“. Své oficiální jméno dostala podle svátku, kdy jí roste nejvíc, tj. na sv. Václava. Objevuje se od konce září až do začátku října a někdy její sběr připomíná doslova žně.

Vrásky na čele ale václavka dělá lesním hospodá-

podhoubí ve tmě. To dalo v minulosti základ pro vznik řady pohádek a lidových pověstí. Využití našla také ve válečných dobách. Noční stezky k předsunutým hlídkám se údajně označovaly kusy ztrouchnivělého dřeva napadeného právě václavkou.

Laik může za václavky snadno zaměnit i jiné druhy hub rostoucí trsnatě na dřevě. Většinou se však jedná o jedlou šupinovku kostrbatou, opěnku měnlivou nebo třepenitku makovou. Možná je i záměna za jedovatou třepenitku svazčitou, která je ale velice hořká.

řům. Roste hlavně v trsech na kořenech a spodku kmenů mrtvých stromů. Za určitých podmínek však napadá svým podhoubím i živé stromy a narušuje jejich vodivá pletiva. Infikované stromy pak nejen pomaleji rostou, ale jsou oslabené, mnohdy odumírají nebo podléhají vývratům. Současný stav našich lesů a životního prostředí jí také vyhovuje. Nepůvodní smrkové monokultury v nižších a středních polohách, kde trpí suchem, se snadno nakazí václavkou. Stále častější kolísání teplot a vlhkosti a spád škodlivin se také podepisuje na zdravotním stavu smrků.

Zajímavou vlastností václavky je světélkování jejího

Václavka je sice jedlá houba, vhodná například do houbového guláše, dršťkové polévky, do směsí, smažená jako řízek nebo na nakládání do octa či sladkokyselého nálevu, může však způsobit i vážné trávicí potíže.

Myslete na to, že se sbírají jen mladé kloboučky asi do průměru 5 až 7 centimetrů. Ty větší mívají nedobrou chuť. Především u starších a nemocných osob jsou známy i případy otrav václavkou. Proto je nezbytná důkladná tepelná úprava, tj. nejméně 20 minut. Budte tedy při sběru opatrní.

Autor: Jitka Wolfová, mykolog Přírodovědného oddělení Muzea regionu Valašsko, Valašské Meziříčí